

■ Sagar mota bezainbat sagarrondo ezagutzen da Euskal Herrian, baina Gipuzkoako Diputazioak hamabost sagarlandare aldatzeko gomendatzen die baserritarrei sagardotarako egokienak direlakoan. Gomendio horretatik abiatuta, diru laguntzak banatzen diru sagastien jabeentzat. ■

Hamabost sagar-landare bultzatu nahi ditu Gipuzkoako Diputazioak

Gipuzkoako Diputazioak sagarlandareen sailkapena egin du sagarren zaporetik abiatuta, Iñaki Larrañaga Diputazioko Fruitu Produkzioaren Sustapenerako teknikariak azaldu digunez. Batzuk garratzak dira, hau da, gezamina eta goikoetxea. Beste batzuk mikatzak eta gazi-gozoek dira: errezil-sagarra, frantsesa, haritza, manttonia, saltxipi, txalaka, udare zuria, udare marroia, urdina, urtebi handia, urtebi txikia eta berde gazia. Azkenik, gozoek eta gezak daude: mokotea, mozolua eta patzuloa.

Diputazioak 1982. urtean abian jarritako egitasmo honetan parte hartu nahi duen baserritarrak ezinbestekoa du gutxienez ehun landareko sagastia izatea, eta baita gomendatutako sagarlandareetatik gutxienez bost mota aldatzea. Halaber, sagarlandare bakoitzak sagastian beteko duen lekua ez da % 20 baino handiagoa izango, salbuespen bakarrarekin. Errezil-sagarra sagasti osoaren % 25 izan daiteke, baina ez gehiago. Larrañagaren hitzetan honek badu bere funtsa: «Errezila sagar bikaina da bai mahairako bai sagardotarako, eta beraz, ahal izanez gero landare honek osatuko luke sa-

gastiaren eremu zabalena. Honela, errezila azokan salduko lukete eta hain sagar onak ez direnak erabiliko lirakeke sagardotarako». Larrañagak gogorazti digunez, sagardogileak errezilaz gain beste sagar motak ere gogoko ditu.

● Ikerketa lanaren emaitza

Hamabost sagar-landare bultzatzeko lana arlo honetan azken urteetan egindako ikerketen emaitza da. Fruitu Produkzioaren Sustapenerako teknikariak zehaztu digunez, hasieran 40 landare mota landatu ziren Gipuzkoan, baina «baserritarrak, alde batetik, sagar gehien ematen duen landarea aldatu beharko du, eta bestetik, sagardotarako egokia izatea aintzat hartuko da».

Ildo horretan, Diputazioko teknikariak sagar bakoitza analizatu dute azukre, azidotasan nahiz tanino (sagarraren kontserbantea) kantitatea zenbatekoak diren jakiteko. Horrenbestez, Diputazioko teknikarien ustetan, sagar gaziak dira egokienak.

Egitasmoa martxan jarri zenetik hamahiru urte igaro dira, eta harrezkero urtero eman dira

laguntzak. Baserritarrak sagarlandare bakoitzeko ordaindu duena itzultzea da egitasmoaren xedea. Hau da, landarea Diputazioarena den Hondarribiko Zubieta Landatxea mintegian erosiz gero, landare bakoitzeko 500 pezeta ordainduko du baserritarrak, eta urtebeteren buruan dirutza osoa jasoko luke, baldin eta Fruitel frutazainen elkarteko kide bada. Aitzitik, baserritarrak elkartarekin zerikusirik ez badu, diru laguntza txikiagoa jasoko du, % 10 gutxiago.

Gainera, Diputazioak beste bi laguntza finkatu zituen orain bi urte; bata landarea aldatu eta hiru urtera ematen du, eta sei urtera bigarrena. Hiru urteren buruan emandako diru laguntza 750 pezetako da landare bakoitzeko.

Laguntzak eskuratzeko, baina, Diputazioak finkatutako oinarriak aintzakotzat hartuta aldatu behar dira sagarlandareak. Bi txertatze bereizten dira: bata hazitik egiten dena eta klonala (kimua aldatzea) bestea; eta horren arabera, ezberdina izango da sagarrondo batetik besterako aldea. Hazitik egindako txertatzeetan, zortzi metroko aldea egongo da, eta lautik seira bitartekoa klonaletan.

Sagastietan bost sagarlandare mota aldatu behar dira gutxienez. Gainera, mota bateko sagarlandareak sagasti osoko % 20 izango dira gehienez, inoiz ez kopuru horretatik gora. Errezil sagarretan, ordea, salbuespen bat onartzen da; sagasti osoaren % 25 izan daiteke.

SAGASTIAK GIPUZKOAN

- **Ustiategiak.** 2.219 ustiategi zegoen 1991. urtean Gipuzkoako Diputazioak egin zuen zentsuan.
- **Lursailak.** Sagastiz osatutako lursailak 3.686 ziren, ustiategi bakoitzak lursail bat baino gehiago izan baititzake.
- **Hektareak.** 7.926 hektareako eremua betetzen zuten sagastiek.
- **Batez besteko metro karratuak.** Lursail guztiak ez dira berdinak, batzuk handiagoak dira eta txikiagoak besteak. Batez beste 3.572 metro karratu zituzten orain lau urte.
- **Sagarrondoak.** 236.480 sagarrondo zegoen 1991n. Harrezkero, ordea, zazpi edo zortzi bat mila landare berri aldatu da urtero. Sagarrondo horietatik 212.150 landaketa erregularrean zeuden (% 89,7); hau da, batutako lursailetan. Eta gainontzeko 24.338 (% 10,3) sakabanatutako lursailetan.

ISASTEgi
SAGARDOTEGIA

Aldaba-Txiki Auzoa
Tef. (943) 65 29 64

TOLOSA

SARASOLA
SAGARDOGILLEA

Zumalikardi Baserria
ANOETA
Tel. 65 26 22

Sagardotegia
ASTEASU
Tel. 69 02 83

USABAL
SAGARDOTEGIA

Haragia bereak
jartzen dute
Eseri daiteke

Usabal Indust., 22-B
Tel.: 674316 AMAROSZ TOLOSA

Illunbe
SAGARDOTEGIA

Txoko Alde auzoa
20170 USURBIL - Gipuzkoa
Tel.: (943) 37 16 49 - 37 16 52

ARAETA
SAGARDOTEGIA

Arbitza bidea
36 20 49 - 36 66 04

20160 ZUBIETA

Alegian
Tel.: 65 08 76

Santos
Sagardotegia